

Moravská galerie v Brně

Programová nabídka pro školy a zájmová sdružení 2012/2013

Vítejte v Moravské galerii v Brně

Přijďte se svojí třídou a objevujte sbírky Moravské galerie v Brně pod vedením zkušených lektorů, kteří vám pomohou kreativním způsobem naplnit váš vzdělávací program.

Čím jsou naše akce jedinečné?

Pro děti a mladé lidi

- ▶ poutavou formou seznamují s muzeem umění, jeho posláním a nabídkou
- ▶ umožňují kontakt s originály uměleckých děl
- ▶ probouzejí a rozvíjejí kreativitu
- ▶ učí formulovat vlastní názor na věci kolem nás a přemýšlet v souvislostech

Pro pedagogy

- ▶ naplňují cíle stanovené ve vzdělávacích programech
- ▶ nabízí mezipředmětové vazby v přístupu ke vzdělávání
- ▶ přinášejí novou inspiraci a náměty pro výuku
- ▶ jsou vedeny kvalitními lektory, kteří zajišťují odbornou úroveň programu a dokáží pružně reagovat na potřeby žáků a studentů
- ▶ zaměřují se na začleňování průřezových témat RVP

Organizace návštěvy

Program v galerii prosím objednávejte minimálně dva týdny předem, a to telefonicky nebo e-mailem. Tato přihláška je závazná a měla by obsahovat vámi zvolené datum a čas, název programu, počet žáků a ročník, adresu školy a telefonní nebo e-mailový kontakt.

Pokud preferujete konkrétní datum, doporučujeme objednat program s dostatečným časovým předstihem. Objednávky na celý školní rok přijímáme už od září.

Zrušit objednaný program je možno nejpozději jeden den před vaší plánovanou návštěvou.

Při objednávání programu vám rádi poskytneme bližší a podrobnější informace o průběhu a tematickém zařazení pořadu, abyste se na návštěvu galerie mohli připravit už ve škole.

Před začátkem programu na vás bude lektor čekat u pokladny a doprovodí vás i po skončení pořadu.

Rádi bychom upozornili, že za chování žáků během návštěvy galerie zodpovídá učitel.

Veškerý výtvarný materiál je zahrnut v ceně programu.

V expozicích Moravské galerie v Brně je možno fotografovat, ovšem pouze bez blesku.

Vaše názory nás velmi zajímají, proto neváhejte po skončení programu sdělit své postřehy lektorovi, nebo je pošlete e-mailem.

Nové programy připravujeme v průběhu celého školního roku. O naší aktuální nabídce se informujte na www.moravska-galerie.cz

Kontaktujte nás na tel. č. 532 169 146, 532 169 151, 532 169 156 nebo e-mailem na da@moravska-galerie.cz

Děkujeme a těšíme se na vás!
Oddělení pro práci s veřejností MG

Obsah

Vysvětlivky	6
Adresy a kontakty	7
Místodržitelský palác Moravské nám. 1a Umění od gotiky po 19. století – stálá expozice	8
Edukační programy pro základní školy I. stupeň (6–11 let)	9
Edukační programy pro základní školy II. stupeň (11–15 let)	10
Edukační programy pro střední školy (15–19 let)	12
Pražákův palác Husova 18 Moderní a současné umění – stálá expozice	14
Edukační programy pro základní školy I. stupeň (6–11 let)	15
Edukační programy pro základní školy II. stupeň (11–15 let)	16
Edukační programy pro střední školy (15–19 let)	17
Uměleckoprůmyslové muzeum Husova 14 Užité umění a design – stálá expozice	18
Edukační programy pro základní školy I. stupeň (6–11 let)	19
Edukační programy pro základní školy II. stupeň (11–15 let)	20
Edukační programy pro střední školy (15–19 let)	22

Jurkovičova vila Jana Nečase 2 Dušan Jurkovič – architekt a jeho dům – stálá expozice	24
Edukační programy pro základní školy I. stupeň (6–11 let)	25
Edukační programy pro základní školy II. stupeň (11–15 let)	26
Edukační programy pro střední školy (15–19 let)	27
Rodný dům Josefa Hoffmanna náměstí Svobody 263, Brtnice Josef Hoffmann: Inspirace – stálá expozice	28
Edukační programy pro základní školy I. stupeň (6–11 let)	29
Edukační programy pro základní školy II. stupeň (11–15 let)	30
Edukační programy pro střední školy (15–19 let)	31
Edukační programy k aktuálním výstavám	32
Zvláštní nabídka pro pedagogy	40
Speciální programy	40
Aktivita pro volný čas	41
Rozšířená nabídka	42

Vysvětlivky

Předměty

VV	Výtvarná výchova
ČJ	Český jazyk a literatura
Děj	Dějepis / Historie
OSZ	Obecný společenský základ

Průřezová témata

EnV	Environmentální výchova
MeV	Mediální výchova
MuV	Multikulturní výchova
OSV	Osobnostní a sociální výchova
VEG	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

RVP = Rámcový vzdělávací program

Ikony

	program s výtvarnou aktivitou
	program s pracovními listy
	program s prvky dramatické výchovy
	program s hudbou
	program využívající multimédia
	program s literárními ukázkami
	skupinová práce
	diskuse
	přednáška
	prezentace
	délka programu v minutách

Adresy a kontakty

Místodržitelský palác

Umění od gotiky po 19. století
Moravské nám. 1a, Brno

Pražákův palác

Moderní a současné umění
Husova 18, Brno

Uměleckoprůmyslové muzeum

Užití umění a design
Husova 14, Brno

Otevírací doba
středa–neděle: 10–18 h
čtvrtek: 10–19 h
úterý pro předem ohlášené skupiny

Kontakt
Telefon: 532 169 146, 532 169 156, 532 169 151
e-mail: da@moravska-galerie.cz
V případě jakýchkoliv dotazů prosím kontaktujte
Mgr. Evu Strouhalovou na e-mailové adrese
eva.strouhalova@moravska-galerie.cz.

Organizační zajištění
Cena edukačního programu včetně vstupného 20 Kč
pro jednoho účastníka, pedagogický doprovod
zdarma. Maximální počet účastníků 30, není-li
stanoveno jinak.

Jurkovičova vila

Jana Nečase 2, Brno–Žabovřesky

Otevírací doba
duben–říjen: úterý–neděle 10–12 h a 12.30–18 h
listopad–březen: čtvrtek–neděle 10–12 h a 12.30–16 h
ostatní dny po předchozí domluvě

Kontakt
Telefon: 532 169 146, 532 169 129, 532 169 501
e-mail: jurkovic@moravska-galerie.cz,
da@moravska-galerie.cz

Organizační zajištění
Cena edukačního programu včetně vstupného 50 Kč
pro jednoho účastníka, pedagogický doprovod
zdarma. Doporučený počet účastníků 15, navýšení
počtu členů skupiny je možné pouze po osobní
domluvě.

Rodný dům Josefa Hoffmanna v Brtnici

nám. Svobody 263, Brtnice u Jihlavy

Otevírací doba
květen–říjen: úterý–neděle 10–17 h
listopad–duben: sobota a neděle 10–17 h
ostatní dny po předchozí domluvě

Kontakt
Telefon: 724 543 722
e-mail: brtnice@moravska-galerie.cz

Organizační zajištění
Cena edukačního programu včetně vstupného 15 Kč
pro jednoho účastníka, pedagogický doprovod
zdarma. Maximální počet žáků 30, není-li stanoveno
jinak.

Místodržitelství palác

Moravské nám. 1a

Umění od gotiky po 19. století – stálá expozice

Expozice soustřeďuje nejcennější exponáty evropského umění ze sbírek Moravské galerie v Brně od 14. do 19. století, je doplněna i o díla zapůjčená z církevního majetku a ze sbírek dalších institucí. Významné místo zaujímá umění středověku, díla barokních malířů a sochařů moravského a rakouského původu, soubor italského, flámského a nizozemského malířství a umění 19. století v jeho figurální a krajinářské poloze.

Edukační programy pro základní školy I. stupeň (6–11 let)

O mamince

- ▶ historický sloh: středověk
- ▶ RVP – člověk a jeho svět
- ▶ pro 1.–2. ročník ZŠ

VV OSV 60

Koho máte nejraději? Maminku? A viděli jste někdy Ježíškovu maminku? Jmenovala se Marie, má na hlavě korunu a je jednou z nejčastěji zobrazovaných postav středověkého umění. Myslíte si, že sochaři při zobrazování Marie s Ježíškem dbali na to, aby si byli podobní? A jste vy podobní více na mámu, nebo na tátu? Součástí programu bude výtvarná hra.

Mísa plná ovoce

- ▶ umělecký žánr: zátiší
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 2.–3. ročník ZŠ

VV 60

Víte, co je zátiší? Najdete v expozici obrazy, na kterých jsou pouze věci? Je možné dostat při pohledu na obraz chuť na namalované jablko nebo si přát přivonět k namalované květině? Kterí malíři byli největšími mistry v tomto oboru? A ve které zemi byly tyto obrazy nejpůvodnější? Zkusíme si sami vytvořit skutečné zátiší a nakreslit ho.

Očima andělů

- ▶ umělecký sloh: baroko, náboženství
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 2.–3. ročník ZŠ

VV VEG 60

Proč jsou barokní obrazy plné andělů? Jak jsou andělé zobrazováni? Proč mají někteří andělé jména a jiní ne? Znáte příběhy, kde vystupují andělé? Odkud tyto příběhy pocházejí? Prostudujeme pečlivě gesta zobrazených postav a vybereme si jeden z výjevů, který se přímo v expozici pokusíme dramaticky ztvárnit.

Pohled Medúsy

- ▶ antická mytologie
- ▶ RVP – jazyk a jazykové prostředky
- ▶ pro 4.–5. ročník ZŠ

VV ČJ VEG 60

Víte, který obraz má mezi ostatními vystavenými díly v naší expozici starého umění výjimečné postavení? Proč tomu tak je? Kdo je jeho autorem, nebo má snad autorů více? Co je na obraze namalováno? Znáte napínavý příběh o Perseovi z antické mytologie? Program doplňují literární ukázky.

V dílně středověkého mistra

- ▶ historický sloh: středověk
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 4.–5. ročník ZŠ

VV VEG 60

Víte, jak vypadal středověký obraz? K čemu sloužil a kdo ho maloval? Jaký byl provoz středověké dílny? Odkryjeme tajemství vzniku deskových obrazů. Seznámíme se s pojmy mistr, tovaryš a učedník, vzorník, zlacení a puncování. Sami si také něco nakreslíme.

Na dvorečku

- ▶ umělecký žánr: žánrová malba 19. století
- ▶ RVP – člověk a svět práce
- ▶ pro 1.–2. ročník ZŠ

Věci, zvířata a lidé na obrazech z 19. století vypadají jako skuteční. Proč tomu tak je? Jaké okamžiky života lidí můžete na obrazech spatřit? Znáte tento svět? Dnes už vesnice i města vypadají úplně jinak než na obrazech malířů z 19. století. Alespoň se při pohledu na ně můžeme vrátit v čase. Pomocí koláže si zkusíme vytvořit žánrový obrázek dnešního života.

Kde se vzaly Velikonoce

- ▶ umělecký sloh: gotika
- ▶ RVP – člověk a jeho svět
- ▶ pro 1.–2. ročník ZŠ

Proč slavíme Velikonoce? Jak vznikl název velikonočních svátků a jak se nazývají jednotlivé dny velikonočního týdne? Příběh o Kristově utrpení a zmrtvýchvstání patří mezi hlavní náměty středověkého umění. V expozici je nalezneme na obrazech Mistra Rajhradského oltáře. Součástí programu je výtvarná aktivita.

Za betlémskou hvězdou

- ▶ umělecký sloh: gotika
- ▶ RVP – člověk a jeho svět
- ▶ pro 1.–2. ročník ZŠ

Máte rádi Vánoce? A víte, proč se Vánoce slaví? Povídání o nejkrásnějších svátcích v roce, o narození Ježíška a tradičních vánočních zvycích. Program je připraven na dobu adventu. Zahrnuje vyprávění příběhu, pozorování a tvořivou práci.

Edukační programy pro základní školy II. stupeň (11–15 let)

Světcí a jejich atributy

- ▶ historie: křesťanství
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 6.–7. ročník ZŠ

Znáte středověké legendy? Víte, kdo byl svatý Jiří nebo svatý Řehoř? Proč byli prohlášeni za svaté a proč se jejich osudy staly jedním z hlavních témat středověkého umění? Jak rozeznáme svatou Kateřinu od svaté Barbory? Při prohlídce se pokusíme najít klíč k rozpoznávání jednotlivých světců a vysvětlíme si pojmy atribut nebo patronát. Součástí programu je poznávací a výtvarná hra.

Schránky

- ▶ umělecké řemeslo středověku
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 6.–7. ročník ZŠ

Víte, co jsou relikviáře, monstrance a ciboria? K čemu se používaly? Co měly za úkol chránit před okolním pozemským světem? Z čeho byly vyrobeny a co svým tvarem připomínaly? Odpovědi najdeme při prohlídce části expozice věnované výtvarné kultuře středověku. Na závěr si při poslechu středověké hudby vyrobíme vlastní schránku.

Umění iluze

- ▶ umělecký žánr: zátiší
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 6.–7. ročník ZŠ

Víte, co je zátiší a kteří malíři byli největšími mistry v tomto oboru? Zátiší jako svébytná kategorie malby vzniklo v 17. století a bylo oficiálně uznáno jako samostatný, třebaže nízký žánr. Získávalo si stále větší oblibu na rozvíjejícím se trhu s uměním, zejména v Holandsku. Ten nutil umělce, aby se specializovali na různé druhy – např. květinová zátiší nebo zátiší marnosti, vanitas. Ve výtvarné aktivitě sestavíme tematická zátiší.

Divadlo světa

- ▶ historický sloh: baroko
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 7.–8. ročník ZŠ

Co spojuje baroko a divadlo? Také máte pocit, že barokní obraz je často jako zachycení velkolepé divadelní scény? Přehnaná gesta, kulisy a osvětlení? Pozemský svět plynule přechází v nadpozemský. Všechno se zdá být v pohybu, nejen postavy, ale i předměty a prostředí. Představa světa jako velkého divadla prochází celou barokní kulturou. Inspirování obrazy se pokusíme vytvořit dramatické scény – živé obrazy. Využijeme při tom gesta, těla, ale také moderní techniku.

Tváří v tvář

- ▶ umělecký žánr: portrét
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 7.–8. ročník ZŠ

Co všechno může o člověku prozradit jeho tvář? Víte, jaké výtvarné podoby může mít portrét? Proč se snažíme na fotografiích vypadat co nejlépe? Prohlédneme si různé typy portrétů v expozici starého umění, zaměříme se na výraz, pózu, prostředí. Na základě prohlídky obrazů vytvoříme vlastní portréty podle fantazie i skutečnosti.

Umění šesti století

- ▶ historické slohy: gotika, renesance, baroko, umění 19. století
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 8.–9. ročník ZŠ

Znáte jednotlivé uměleckohistorické slohy? Co je charakteristické pro gotiku, renesanci, baroko? Při prohlídce expozice se zaměříme na hlavní rozpoznávací znaky, ukážeme si nejdůležitější malířská a sochařská díla a pokusíme se umělecká období začlenit do historických souvislostí.

Edukační programy pro střední školy (15–19 let)

Umění šesti století

- ▶ historické slohy: gotika, renesance, baroko, umění 19. století
- ▶ RVP – člověk a společnost

Dokážete se zorientovat v historii umění? Umíte určit charakteristické znaky gotiky? Poznáte, čím se liší renesance a baroko? Chcete si své vědomosti ověřit při setkání s originálními uměleckými díly? Prohlídka s výkladem vám pomůže utřídit si teoretické znalosti z historie a uvést je do souvislosti s konkrétními uměleckými díly.

Středověké nebe

- ▶ historie: křesťanství, gotika
- ▶ RVP – člověk a společnost

Proč bylo zobrazování svatých ve středověku důležité a jakou roli hrálo v křesťanské kultuře? Na obrazech se opakovaně objevují stejné postavy, nejčastěji Panna Marie a Kristus, často obklopeni řadou světců a křesťanských mučedníků. Můžeme je identifikovat podle atributů. Také mnoho symbolů, například čistoty nebo vzkříšení, se v náboženském umění opakuje. „Náhodné detaily“ bývají klíčem k pochopení významu díla. Pomocí koláže vytvoříme vlastní „nebe“.

Peter Paul Rubens

- ▶ antická mytologie a umění
- ▶ RVP – člověk a společnost

Slyšeli jste už někdy jméno Peter Paul Rubens? Víte, jak to vypadalo v dílně barokního malíře? S čím mu pomáhali jeho učni? Víte, že pozoruhodný obraz Hlava Medúsy od tohoto slavného flámského malíře, který působil i jako diplomat a podnikatel, můžete vidět ve sbírkách Moravské galerie v Brně? Obraz je inspirován jednou ze starořeckých bájí a na příkladu života a díla jeho autora si vysvětlíme tehdejší postupy v umělecké praxi i vliv antického světa na novověkou kulturu.

Po stopách baroka

- ▶ historický sloh: baroko
- ▶ RVP – člověk a společnost

Víte, jak barokní architektura ovlivnila ráz krajiny? Poznat to můžeme i v současnosti, například při procházce zámeckou zahradou zdobenou sochami ve Slavkově u Brna, při prohlídce rajhradského kláštera, mikulovského zámku nebo brněnských kostelů. Modely a přípravné malby k mnoha realizacím najdeme v expozici Moravské galerie v Brně. Při prohlídce vystavených děl si připomeneme i architektonické památky Brna a Moravy.

Bouře a vzdor

- ▶ krajomalba, romantismus
- ▶ RVP – umění a kultura

Do kterého historického období spadá hnutí romantismu? Jaké byly jeho hlavní myšlenky a jaký měly vliv na uvažování tehdejšího člověka? V expozici umění 19. století si ukážeme způsoby vyjádření těchto idejí ve výtvarném umění, hudbě a literatuře. Atmosféru blízkou romantismu se pokusíme najít i v obrazech z předchozích období a také v dílech pozdějšího data.

Lucas Cranach – mistr a jeho značka

- ▶ novověká společnost
- ▶ RVP – člověk a společnost

Víte, kdo byl mistr Lucas Cranach? Čím ve svém díle navazoval na středověk a jak reagoval na objevy italské renesance? Přímou před obrazem tohoto slavného umělce, podnikatele a přítele mocnářů si budeme povídat o jeho životě. Výklad bude doplněn o interaktivní restaurátorskou sondu do originálu autorského obrazu umístěného v expozici.

Nizozemská revoluce

- ▶ reformace a protireformace
- ▶ RVP – člověk a společnost

Víte, co se dělo v Nizozemsku na přelomu 16. a 17. století? Proč vypukla tzv. nizozemská revoluce? Sedmnácté století bylo obdobím prudkých náboženských diskusí, sporů a válek. To vedlo k rozdělení církve. Zatímco jižní část Evropy zůstala katolická a církev podporovala zobrazování náboženských symbolů jako prostředků k modlitbě, v severní části převládlo protestantství, které takové využívání umění odsuzovalo. To vedlo k vytvoření nových samostatných uměleckých žánrů – krajomalba, zátiší, portrét. Pořad bude doplněn tematickou prezentací.

Pražákův palác

Husova 18

Moderní a současné umění – stálá expozice

Stálá expozice umění první poloviny 20. století představuje práce tvůrců české moderny a meziválečné avantgardy – Františka Foltýna, Vincence Makovského, Linky a Antonína Procházkových, dále pak Václava Špály, Emila Filly, Josefa Čapka či Otto Gutfreunda. Tvůrčí aktivita kubistických malířů, sochařů a architektů v oblasti užitého umění je připomenuta některými zásadními díly Pavla Janáka nebo Josefa Gočára.

Edukační programy pro základní školy I. stupeň (6–11 let)

Řeč barev

- ▶ výtvarné prostředky: barva
- ▶ RVP – jazyk a jazyková komunikace
- ▶ pro 1.–2. ročník ZŠ

Proč patří barvy, obrazy a malování neoddělitelně k sobě? Kolik znáš barevných odstínů? Proč malíř použil určitou barvu? Co jednotlivé barvy vyjadřují? Jak působí konkrétní barva na diváka? Barvy k nám budou promlouvat z obrazů předních českých malířů. Součástí programu je výtvarná aktivita ve výstavě a dramatická etuda.

Obraz jako puzzle

- ▶ umělecký směr: kubismus
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 2.–3. ročník ZŠ

Může obraz vypadat jako puzzle, poskládané z různých tvarů a barev? Jaký byl největší objev v malířství 20. století? Proč obrazy začaly vypadat jako poskládané z hromady malých krychliček (kubusů)? Znáte „vynálezce“ tohoto způsobu malování? A jak tento výtvarný směr nazvali? Po prohlídce kubistických obrazů si trochu zasoutěžíme a také poskládáme vlastní obraz.

Abstrakce aneb malba tvé říše

- ▶ umělecký směr: abstrakce
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 3.–5. ročník ZŠ

Zdá se vám abstraktní umění nesrozumitelné a záhadné? Máte pocit, že klasická hudba 20. století je pouze změť zvuků? Může mít barevný odstín také svoji zvukovou podobu? Přijměte pozvání na dobrodružnou cestu za novým tónem, barvou a tvarem. V pořadu se zaměříme na abstrakci ve výtvarném umění. Pokusíme se naučit, jak malbou vyjádřit vlastní abstraktní představy, a necháme se inspirovat hudebními tóny.

Barvami, pískem, voskem

- ▶ malířské techniky
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 4.–5. ročník ZŠ

Barvami malovat dokážeme, ale dá se malovat pískem? A jak můžeme malovat voskem? Proč malíři Antonínu Procházkově barvy k malování nestačily? Dokážete rozpoznat na jeho obrazech neobvyklé materiály? Máte chuť si malování barvami, pískem a voskem vyzkoušet? Součástí programu je výtvarná dílna.

Kouzlo neočekávaného

- ▶ umělecký směr: surrealismus
- ▶ RVP – jazyk a jazyková komunikace
- ▶ pro 4.–5. ročník ZŠ

Stalo se vám někdy něco, co jste vůbec nečekali? Co by se vám mohlo přihodit snad jedině ve snu? Zdají se vám sny? Jaké jsou – podivné, kouzelné, fantastické? Pojďme si je společně vyprávět. Zkusíme pochopit, jakým způsobem malíři procvičovali svoji fantazii, aby nám ukázali svůj tajemný svět. Inspirování jejich obrazy se pokusíme vytvořit kresbou a koláží vlastní fantazijní svět.

Edukační programy pro základní školy

II. stupeň (11–15 let)

Strom může být červený nebo modrý...

- ▶ umělecké prostředky: barva
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 6.–7. ročník ZŠ

VV Děj ČJ EnV 60

Víte, kdy si malíři začali svobodně vybírat barvy pro své obrazy? Proč se barva stala také symbolem? Jaký vliv mělo světové moderní malířství na české umělce? Znáte expresionismus? Byl to umělecký směr zdůrazňující barvy, citový přístup a niterný obsah. Prohlédneme si expozici a také si vyzkoušíme test barev určující rysy osobnosti.

Zátiší – iluze a skutečnost

- ▶ umělecký žánr: zátiší
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 6.–7. ročník ZŠ

VV Děj 60

Lze se na věci kolem nás dívat z několika stran současně? Je možné v kubistické geometrické skládačce rozpoznat předměty z klasických zátiší? Jak se proměnilo pojetí zátiší od svého vzniku v 16. století ve století dvacátém? Staňte se na chvíli kubistickým umělcem, vyzkoušejte si některý z postupů jeho práce a inspirujte se k vlastní tvorbě.

Cesta k moderní soše

- ▶ umělecká oblast: sochařství
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 6.–7. ročník ZŠ

VV Děj ČJ VEG 60

Jakou cestou se ubíralo sochařství v první polovině 20. století? Jak se mu podařilo dospět k modernímu výrazu? Pomocí dramatických postupů se pokusíme znázornit nejen vnější vzhled, ale i vnitřní psychický stav – například Dona Quijota nebo sochy nazvané Úzkost. Představíme si hlavní proudy moderního umění (kubismus a surrealismus) v sochařství.

Pohled ze všech stran

- ▶ umělecký směr: kubismus
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 7.–8. ročník ZŠ

VV Děj VEG 60

Co je kubismus a jakým způsobem vznikala kubistická díla? U zrodu tohoto uměleckého směru na počátku 20. století stáli Picasso a Braque. Nejprve se projevil v malířství záměrnou geometrickou stylizací a omezenou barevností. V českém umění ho najdeme v tvorbě Bohumila Kubišty a Emila Filly. Vlastní tvorba žáků bude navazovat na prohlídku kubistických zátiší v expozici českého moderního umění.

Tajemství a sny

- ▶ umělecký směr: surrealismus
- ▶ RVP – jazyk a jazyková komunikace
- ▶ pro 7.–8. ročník ZŠ

VV Děj ČJ 60

Jaká témata se objevují na obrazech surrealistů? Jak je možné zachytit lidské sny, představy a myšlenky v uměleckém díle? Co měli surrealisté ve svém programu? Manifest surrealismu z roku 1924 zdůrazňuje roli lidského podvědomí. Svět se stává snem. Seznámíme se s principy tvorby surrealistů a zkusíme tvořit podle jejich „návodu“.

Edukační programy pro střední školy (15–19 let)

S Antonínem Procházkou za antickými hrdiny

- ▶ umělecké dění v Brně
- ▶ RVP – umění a kultura

VV Děj OSZ 60

Znáte malíře Antonína Procházku? Víte, že tento člen skupiny Osma žil a pracoval většinu života v Brně? Za jeho tvorbou nemusíme jenom do galerie, věnoval se i veřejným zakázkám. Víte, kde je umístěno jeho monumentální dílo, jaké je jeho téma a čím bylo toto téma pro Procházku zajímavé? Po besedě s originály i reprodukcemi bude následovat zábavný test „Kterému antickému bohu se nejvíce podobáš?“

Surrealismus v sukni

- ▶ umělecký směr: surrealismus, ženy v umění
- ▶ RVP – jazyk a jazyková komunikace

ČJ VV Děj OSZ 60

Vybavíte si jméno některé malířky? Proč se ženy v historii umění, dokonce ještě i v první polovině 20. století, objevují pouze výjimečně? Jak moc musely být ženy silné a cílevědomé, aby se dokázaly prosadit v uměleckém prostředí? Proč Marii Čermínové vyhovovaly mužské šaty a pseudonym? Zaměříme se zejména na období surrealismu a vyzkoušíme hru „Cadavre exquis“, podporující charakteristický princip surrealismu – psychický automatismus.

Geometrie tvarů

- ▶ umělecký směr: kubismus
- ▶ RVP – umění a kultura

VV Děj 60

Kdy a jakým způsobem se v historii umění objevovaly geometrické tvary? Proč nabyla geometrie v moderním umění nových významů? První fáze kubismu se nazývá geometrická, později je větší pozornost věnována rozkladu plochy a motivu, přičemž se vytrácí povědomí o realitě. V českém umění se prosazuje nejen v malířství, ale i v architektuře, sochařství a uměleckém řemesle. Geometrické tvary využijeme ke konstrukci vlastního obrazu.

Prométheův oheň

- ▶ umělecká oblast: umění první poloviny 20. století
- ▶ RVP – umění a kultura

VV Děj VEG 60

Jak změnil moderní život počátku 20. století výtvarné umění? Generace mladých malířů se snažila prosadit „umění čisté, bez požadavků náladovosti a dekorativnosti“. V roce 1907 se uskutečnila první výstava skupiny Osma, jejímž členem byl i Antonín Procházka. Jeho obraz Prométheův oheň charakterizuje snahy tehdejších mladých malířů o změnu. Vydejte se s námi na prohlídku expozice českého moderního umění.

Uměleckoprůmyslové muzeum

Husova 14

Užité umění a design – stálá expozice

Expozice představuje nejvýznačnější díla uměleckého řemesla a užitého umění ve sbírkách Moravské galerie v Brně. Její široký záběr sahá ve vybraných exponátech od období středověku do počátku 20. století. V chronologickém sledu je zachycen vývoj a stylové proměny nábytku, textilu, skla, keramiky, porcelánu, drahých a obecných kovů.

Edukační programy pro základní školy I. stupeň (6–11 let)

Poprvé v muzeu (užitého) umění

- ▶ muzeum: umělecké řemeslo
- ▶ RVP – člověk a jeho svět
- ▶ pro 1.–2. ročník ZŠ

VV MeV ⌚ 60 👥 ✂️

Ještě jste nebyli v muzeu? Přijďte k nám a objevte, co jste dosud neviděli. Muzeum je totiž velmi zajímavé místo. Při první návštěvě muzea se dozvíte něco o samotné budově a jejím účelu. Prohlédneme si část sbírek a vytvoříme pozvánku do muzea pro vaše kamarády.

Co v sobě ukrývají?

- ▶ od středověku k secesi a moderně; umělecké řemeslo; nábytek
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 2.–3. ročník ZŠ

VV ⌚ 60 ✂️

Víte, co je kabinet? Jedná se o zvláštní druh nábytku, který za dvoukřídlými dveřmi skrývá bohatý systém různě velkých zásuvek. Co asi ukrývají? Prohlédneme si pestře zdobené kabinety v expozici a zkusíme vymyslet, čím by se daly naplnit. Poodkryjeme kousek tajemné historie nábytku, který v sobě nese řadu příběhů.

Jak se měří čas

- ▶ renesance: umělecké řemeslo
- ▶ RVP – člověk a jeho svět
- ▶ pro 3.–4. ročník ZŠ

VV ⌚ 60 👥 ✂️

Zajímají vás stroje na měření času? A co to je čas? Plyne hodinu za hodinou, minutu za minutou, rovnoměrně, stále stejným směrem. Za námi leží minulost, kterou známe, před námi budoucnost, kterou můžeme jenom předvídat. Čas se nedá změnit, ale můžeme jej změřit. Inspirováni renesančním astrolábelem si vyrobíme papírový model stroje na měření času.

Křehké, průsvitné, barevné

- ▶ od středověku k secesi a moderně; umělecké řemeslo; sklo
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 3.–4. ročník ZŠ

VV VEG ⌚ 60 ✂️

Jak vznikají skleněné nádoby a proč je sklo průhledné i barevné? Prohlídka expozice zaměřená na skleněné předměty, jejich výrobu, účel a zdobení. Od nejstaršího období gotiky, kdy významné stavby zdobila barevná okna – vitráže, až po secesi nás udivují neobvyklé podoby skleněných váz a talířů.

Cukr, káva, limonáda...

- ▶ klasicismus, empír a Biedermeier, moderna a design; umělecké řemeslo; historie stolování
- ▶ RVP – člověk a svět práce
- ▶ pro 3.–4. ročník ZŠ

Kam to všechno naservírujeme? Životní úroveň rodiny od 19. století reprezentoval salón, kde se rodina scházela při čaji nebo kávě s přáteli a hosty. Bylo to také období slávy českého skla a zejména porcelánu. Budeme si všimát proměny tvarů a zdobení. Výtvarná dílna bude zaměřena na práci s ornamentem.

Květiny ve váze

- ▶ secese a moderna: ornament
- ▶ RVP – člověk a jeho svět
- ▶ pro 4.–5. ročník ZŠ

Patří květiny pouze do vázy? V období secese se umělci inspirovali přírodou, rostlinnými a květinovými motivy. Vytvářeli bohaté ornamenty, které zdobily skleněné a porcelánové nádoby a vázy. Tak se stalo, že se květiny ocitly nejen ve váze, ale i na váze samotné. Součástí programu je výtvarná tvorba.

Edukační programy pro základní školy II. stupeň (11–15 let)

Život v době hradů, klášterů a katedrál

- ▶ středověk: umělecké řemeslo
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 6.–7. ročník ZŠ

Jak se žilo ve středověku? Proč byl život středověkého člověka úzce spjatý s vírou a náboženstvím? Jaký vliv měla víra a náboženství na podobu uměleckého řemesla a jak vypadaly středověké umělecké dílny? Prohlédneme si kasule, křtitelnici, cestovní oltář, knihy z období středověku. Součástí programu je výtvarná dílna v expozici.

Vitráže středověké katedrály

- ▶ středověk: umělecké řemeslo
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 6.–7. ročník ZŠ

Už jste si někdy všimli krásných barevných oken v katedrále a pozorovali, jak skrze ně proudí světlo? A víte, jak se z barevných skel vyrábějí vitráže? Svou největší slávu zažily zejména v období gotiky, kdy zdobily kostely a katedrály. Ve výtvarné dílně si vytvoříme návrh vitráže.

Na začátku byla truhla

- ▶ od středověku k secesi a moderně; umělecké řemeslo; nábytek
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 7.–8. ročník ZŠ

K čemu sloužila truhla? Kdysi bývala jediným kusem nábytku, ale od dob středověku se toho tolik změnilo! Poznáme tvarové proměny, různá řemeslná zpracování a možnosti zdobení. Výtvarná aktivita na designérské téma „moderní truhla“.

Od gobelínu po krinolínu

- ▶ od středověku k secesi a moderně; umělecké řemeslo; textil
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 7.–8. ročník ZŠ

Co mají společného gobelín a oděv? Prohlídka exponátů ze sbírky textilu – od tapiserie, gobelínu až po oděvy a oděvní doplňky. Po různých poznávacích aktivitách na výstavě následuje výtvarná interpretace vystavených děl.

Modrobílá přiběhy

- ▶ baroko a rokoko: umělecké řemeslo
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 8.–9. ročník ZŠ

Čím nás okouzlí tvarově a barevně jednoduché nádoby habánské a delftské keramiky? Habáni (novokřtěnci) přišli na naše území z Itálie, odkud s sebou přinesli tradiční výrobu keramiky. Nádoby zdobí výrazná modrá a žlutá barva stylizovaných kytic, rozet a granátových jablíček. Modrá kresba na bílém podkladě je typická i pro keramiku z holandských dílen. Velké vázy sloužily k aranžování bohatých kytic. Ve výtvarné aktivitě se zaměříme na zdobení květinovými motivy.

Cesta k designu

- ▶ secese a moderna: umělecké řemeslo
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 8.–9. ročník ZŠ

Co je design? V polovině 19. století došlo k ideové reakci na průmyslovou revoluci. Prostředkem proti průmyslově produkované ošklivosti měl být návrat k řemeslné výrobě. Výstavy, muzea a školy propagovaly nejvýznamnější díla uměleckého řemesla, která se měla stát příkladem pro průmyslovou výrobu. Prvními návrháři-designéry byli architekti, poté se návrhářství stalo svébytným uměleckým oborem. Součástí programu bude vlastní návrh ornamentu.

Sedm stylových období

- ▶ od středověku k secesi a moderně; umělecké řemeslo; proměny životního stylu
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 8.–9. ročník ZŠ

VV Děj VEG 60

Dokážete vyjmenovat jednotlivá stylová období – historické slohy? Interaktivní komentovaná prohlídka expozice užitého umění – od gotiky přes renesanci, baroko a rokoko, klasicismus, empír, biedermeier a historismus až k secesi a moderně s vlastní výtvarnou aktivitou.

Edukační programy pro střední školy (15–19 let)

Svět objevů a vědy

- ▶ renesance: umělecké řemeslo: věda a technika
- ▶ RVP – člověk a příroda

VV Děj VEG 60

Kdy začíná novověk? V 15. a 16. století prošla Evropa kulturní revolucí, kterou označujeme jako renesanci, což znamená „znovuzrození“. Velkou inspirací se stal obnovený zájem o antickou kulturu, což ovlivnilo všechny aspekty života – od umění a architektury až po vědu a filozofii. Jedním z nejrozšířenějších a nejpoužívanějších astronomických přístrojů té doby byl planisferický astroláb, který uvidíte v expozici.

Thonetky pro všední den

- ▶ 19. století; umělecké řemeslo; nábytek
- ▶ RVP – umění a kultura

VV Děj 60

Znáte „thonetku“, židli z ohýbaného bukového dřeva? Začal je vyrábět Michael Thonet, podnikatel, truhlář, vynálezce a návrhář nábytku německého původu, který se usadil na Moravě. Jeho továrna byla ve své době největší svého druhu, stala se vývojovým centrem celé firmy Gebrüder Thonet a exportovala své výrobky do celého světa. Ohýbaný nábytek je populární i v současné době. Součástí programu je výtvarná interpretace vystaveného nábytku.

Módní svět

- ▶ 19. století: umělecké řemeslo
- ▶ RVP – člověk a společnost

VV Děj 60

Jak se žilo ženám v 19. století? Jaká byla jejich společenská role a jak se oblékaly? Prohlédneme si dobové oděvy a zamyslíme se, jakým způsobem se v tehdejší odívání projevovala emancipace. Součástí programu je výtvarná interpretace vystavených oděvů v návaznosti na historické okolnosti jejich vzniku.

Na prahu moderny

- ▶ secese a moderna: design
- ▶ RVP – člověk a společnost

VV Děj VEG 60

Od jaké doby mluvíme o nástupu moderny a designu? Jak souvisí s rozvojem průmyslové výroby a s industrializací? Proč vzniklo hnutí za obrodu uměleckého řemesla? Jedním ze zakladatelů rakouských umělecko-řemeslných dílen Wiener Werkstätte byl Josef Hoffmann, rodák z Brtnice u Jihlavy a přední architekt a designér.

Rubíny, smalt nebo plast?

- ▶ od středověku k secesi a moderně: šperk, kámen, kov a soudobé výtvarné techniky
- ▶ RVP – umění a kultura

VV 60

Co je šperk? K čemu dříve šperky sloužily, koho zdobily a z čeho se vyráběly? Kdy se stalo šperkařství svěbytným uměleckým řemeslem? Jakým způsobem podléhá módě? Inspirování historií si studenti vytvoří současný šperk dle vlastního pojetí.

Ornament v proměnách

- ▶ od středověku k secesi a moderně; umělecké řemeslo; ornament
- ▶ RVP – umění a kultura

VV 60

Co se skrývá za pojmem ornament? Jak se měnila jeho podoba v kontextu vývoje užitého umění? Čím se liší například ornament rokokový od secesního? Součástí programu je výtvarná aktivita v nové části expozice užitého umění – Kabinetu Josefa Hoffmanna.

Sedm stylových období

- ▶ od středověku k secesi a moderně: umělecké řemeslo
- ▶ RVP – umění a kultura

VV Děj VEG 60

Zopakujeme si jednotlivá stylová období – historické slohy a zastavíme se u nejvýznamnějších sbírkových předmětů. Interaktivní komentovaná prohlídka expozice užitého umění – od gotiky přes renesanci, baroko a rokoko, klasicismus, empír, biedermeier a historismus až k secesi a moderně s vlastní výtvarnou aktivitou.

Edukační programy pro základní školy

II. stupeň (11–15 let)

Rýsování podle architekta

- ▶ Jurkovičova vila: umělecké řemeslo a design
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 6.–7. ročník ZŠ

Jak je náročné nakreslit a postavit dům podle svých představ? Prvotní je nápad, potom přesné matematické zaměřování a počítání. Co všechno Dušan Jurkovič ve své vile vytvořil? Při navrhování výzdoby domu využíval folklorní tvarosloví, které zjednodušoval do geometrických forem. Všechny návrhy musely být velmi čisté a přesné, aby s nimi pak řemeslníci mohli bez problémů pracovat. Vyzkoušíme si roli architekta a narýsuje výkres podle návrhu zdobeného střešního štítu.

Na návštěvě

- ▶ bydlení v minulém století: secesní architektura
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 6.–9. ročník ZŠ

Jak to vypadá, když si architekt sám pro sebe postaví dům? Vstupte do secesní vily. Povíme si, nad čím asi Dušan Jurkovič přemýšlel, když navrhoval vlastní rodinnou vilu, a kde čerpal inspiraci. Dozvíme se také, jak se stavělo před sto lety. Budeme využívat pracovní listy, abychom si všechny informace lépe zapamatovali.

Svět tónů a barev

- ▶ výtvarné umění a hudba: ornament
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ pro 8.–9. ročník ZŠ

Dušan Jurkovič začal působit jako architekt v období největšího rozmachu secesního stylu. Co nového vnesla secese do umění a způsobu života? Co je pro ni typické a jakou roli zde hraje příroda? O barevném ztvárnění hlavní schodiškové haly Jurkovičova domu bylo napsáno, že „zpívá o lásce k silnému životu“. Jak může hudba souviset s barvou a jakým způsobem je lze spojit?

Edukační programy pro střední školy (15–19 let)

Mezi tradicí a modernou

- ▶ moderní architektura: životní styl počátku 20. století
- ▶ RVP – člověk a společnost

Jak se vyvíjela společnost, umění a kultura na počátku 20. století? Jak vypadala dobová architektura a proč ji dnes označujeme za moderní? Na tyto otázky se pokusíme odpovědět při prohlídce Jurkovičovy vily. Pracovní listy mohou studenti využít v průběhu programu, ale i nezávisle na něm.

„Cottage“ jako vzor

- ▶ architektura: stavba a krajina
- ▶ RVP – člověk a společnost

Jaká jsou specifika této stavby, která ve své době byla úzce spjata s okolní krajinou? Co považujeme při stavbě domu v krajině za nezbytné? Seznámení s tvorbou a osobností architekta Dušana Jurkoviče v širším kulturním a společenském kontextu. Jurkovič byl zvláště oceňován pro svou schopnost citlivě zasadit architekturu do okolního terénu. Ukážeme si to na příkladu jeho vlastní vily, podíváme se, jaké zvolil stavební materiály, a seznámíme se i s jeho dalšími realizacemi. V rámci doplňkové aktivity budeme spojovat různé stavby s vybranými příklady krajin.

Inspirace Dušana Jurkoviče

- ▶ architektura: folklorismy a lidové umění
- ▶ RVP – člověk a společnost

Lidová kultura představuje jednu z hlavních inspirací v tvorbě Dušana Jurkoviče. Ze kterých oblastí přesně čerpal a jak tyto vlivy zpracovával? Ve vile si popíšeme, jak vypadalo tradiční lidové obydlí, a srovnáme jej s bydlením ve městě. Přiblížíme si život venkovského člověka. Řekneme si, jakou roli v něm hrál rodinný život a víra. Na závěr si podle návodu nakreslíme zjednodušené schéma zakarpatské dřevěné roubenky.

Rodný dům Josefa Hoffmanna v Brtnici

nám. Svobody 263, 588 32 Brtnice u Jihlavy

Josef Hoffmann: Inspirace – stálá expozice

Hlavním cílem expozice je hledání inspirací tvorby architekta a designéra Josefa Hoffmanna. Koncepce vychází z jeho vnímání Brtnice jako místa, které hluboce miloval a nechával se jím inspirovat. Popisuje vlivy soudobé britské kultury, lidového umění a biedermeieru na Hoffmannovu tvorbu. Součástí expozice je i jedinečná ornamentální výmalba na stěnách pokojů, kterou Hoffmann navrhl při rekonstrukci domu roku 1907.

Edukační programy pro základní školy I. stupeň (6–11 let)

Signování

- ▶ kreativita a společnost: signatura (parafa)
- ▶ RVP – člověk a jeho svět
- ▶ pro 4.–5. ročník ZŠ

Víte, co znamená slovo signatura nebo parafa? Co je to podpisová značka a jak byste se podepsali na umělecké dílo z keramiky, skla nebo porcelánu? Značka představuje projev našeho já, našeho autorství. Prohlédneme si podpisové značky autorů z vídeňských uměleckořemeslných dílen Wiener Werkstätte, něco si o těchto dílnách řekneme a zkusíme si vyrobit jednoduchou podpisovou značku pomocí barevného papíru.

Louka nebo koberec?

- ▶ fantazie a umění: inspirace
- ▶ RVP – člověk a jeho svět
- ▶ pro 1.–2. ročník ZŠ

Co inspiruje umělce k tvorbě a co všechno může k tvůrčím činnostem inspirovat nás? Prostředí, v němž žijeme, příroda, naše vztahy s druhými lidmi nebo naše pocity a myšlenky? Umělecké předměty mají mnoho podob, tvarů a barev. Pojďme si prohlédnout některé, které navrhoval architekt Josef Hoffmann.

Tajemství malovaných truhlic a skříní

- ▶ etnografie a životní styl, lidové umění
- ▶ RVP – člověk a svět práce
- ▶ pro 3.–4. ročník ZŠ

Co ukrývaly malované truhlice a skříně našich praprababiček? A co je na malované skříně v Hoffmannově domě tak magického? Přijďte objevovat tajemství. Seznámíte se s různými podobami lidového umění. Prohlídka je spojena s diskusí a výtvarnou aktivitou.

Edukační programy pro základní školy

II. stupeň (11–15 let)

Nadčasová secese

- ▶ secese a moderna: umělecké řemeslo a design
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 6.–8. ročník ZŠ

Co je secese a kdy se zrodila? Čím je nadčasová? Proč je secesní ornamentika přelomu 19. a 20. století plná dekorativních linií a křivek inspirovaných přírodou? Dozvíte se, kdo byl Josef Hoffmann, a odnesete si i vlastnoručně vyrobený ornament.

U Collaltů v manufaktuře

- ▶ funkční a estetické hodnoty v umění: ornament
- ▶ RVP – člověk a společnost
- ▶ pro 8.–9. ročník ZŠ

Víte, co je to manufaktura? Pradědeček Josefa Hoffmanna založil spolu s knížetem Collaltem textilní manufakturu. Josef Hoffmann, který se stal později architektem, si jako dítě v této manufaktuře často hrával. To by nebylo ještě nic zvláštního, Hoffmanna ale při hře nejvíce zaujaly šablony na potiskování látek, a tak už jako malý rozvíjel svůj cit pro barvy a vzory. Společně se vydáme po jeho stopách a navrhne vzor na látku.

Inspirace

- ▶ užité umění přelomu 19. a 20. století: lidové umění
- ▶ RVP – člověk a společnost

Sběratelství lidových motivů se na konci 19. století velmi rozšířilo a stalo se doslova módní záležitostí. Víte, že obsáhlou sbírkou lidových textilií si vytvořil také Josef Hoffmann? A že podle vzorů z výšivek a krajek vytvořil několik návrhů na potahové látky? Podobně jako Josef Hoffmann se budete inspirovat lidovým uměním. Program je doplněn poslechem hudby Gustava Mahlera.

Edukační programy pro střední školy

(15–19 let)

Na prahu moderny

- ▶ secese a moderna: design
- ▶ RVP – člověk a společnost

Co je moderna a kdo jsou její zakladatelé? Vznik moderny ovlivnilo také založení uměleckořemeslných dílen ve Vídni (Wiener Werkstätte) v roce 1903 v duchu přelomového hnutí Arts and Crafts v Británii. Vídeňská secese a tvůrčí okruh architekta a designéra Josefa Hoffmanna představuje důležitou kapitolu v kulturní historii 20. století. Výrazným zjednodušením tvarů a jejich redukcí na základní geometrické obrazce se tehdy geometrická secese jako pojem vymezila vůči stále dominantním historismům a francouzskému květinovému dekoru. Ve své výtvarné aktivitě se studenti budou inspirovat vystavenými exponáty.

Zvětšeno

- ▶ funkční a estetické hodnoty v umění: baroko a biedermeier
- ▶ RVP – člověk a společnost

Josef Hoffmann považoval za jediné funkční a hodnotné umělecké slohy baroko a biedermeier. Nábytkem z této doby vybavili předkové Josefa Hoffmanna jeho rodný dům. Prohlédneme si staré fotografie, na nichž jsou pokoje v původních dispozicích a s dobovým vybavením. Projdeme si jednotlivé místnosti jedinečného domu a srovnáme své dojmy s dobovými fotografiemi. Josef Hoffmann se barokem a biedermeierem inspiroval v řadě návrhů a realizací (především drobných jídelních doplňků). Pojďme přemýšlet, na co všechno musí při své práci myslet designér, a inspirování barokem vytvoříme návrh mísy.

Ornament a design

- ▶ užité umění přelomu 19. a 20. století: ornament
- ▶ RVP – umění a kultura

Vstupte a nahlédněte do pokojů jedinečného domu s barokní fasádou, ovšem se secesními úpravami interiéru. V místnostech dnes obdivujeme zejména ornamenty na stěnách podle návrhů Josefa Hoffmanna. Jsou všechny pokoje stejné, nebo zde čeká nějaké překvapení? Pod dojmem z poslechu hudby Gustava Mahlera zachytíme jednoduché linie, které poté převedeme do stylizovaného ornamentu. Stejně jako Hoffmann navrhne šablonu, podle které zhotovíme návrh na současnou tapetu.

Edukační programy k aktuálním výstavám

25. mezinárodní bienále grafického designu Brno 21/6–28/10/2012

Co dokáže grafický design?

- ▶ grafický design: současná vizuální kultura
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ 6.–9. ročník ZŠ
- ▶ Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14

vv Ⓡ 60 ✂️

Interaktivní prohlídka mezinárodní soutěžní přehlídky Bienále Brno 2012 spojená s výtvarnou dílnou.

25. mezinárodní bienále grafického designu Brno 2012

- ▶ grafický design: současná vizuální kultura
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ SŠ
- ▶ Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14

vv Ⓡ 60 💬

Interaktivní prohlídka mezinárodní soutěžní přehlídky Bienále Brno 2012, jedné z nejstarších a nejvýznamnějších akcí na světě v oboru vizuální komunikace.

Současné trendy a zajímavosti ze světa grafického designu, český hudební plakát od normalizace po současnost, archiv anarchistického hnutí Provo v Amsterdamu 60. let a mnoho dalšího přináší jubilejní 25. mezinárodní bienále grafického designu Brno, které patří k nejstarším a nejvýznamnějším akcím v oboru vizuální komunikace na světě.

- ▶ Uměleckoprůmyslové muzeum, Pražákův palác, Místodržitelský palác

Tečky, barvy, rastry

- ▶ grafický design: současná vizuální kultura
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ 1.–3. ročník ZŠ
- ▶ Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14

vv Ⓡ 60 ✂️

Mezinárodní soutěž 25. mezinárodní bienále grafického designu Brno 2012 představená hravou formou pro nejmenší. Po interaktivní prohlídce výstavy bude následovat výtvarná tvorba v ateliéru.

Knihy jako sochy

- ▶ grafický design: současná vizuální kultura
- ▶ RVP – umění a kultura
- ▶ 4.–5. ročník ZŠ
- ▶ Místodržitelský palác, Moravské nám. 1a

vv ČJ Ⓡ 60 ✂️

„V papírovém světě můžeme lepit, překládat, skládat, nastavovat, protrhávat, stříhat, odkrývat...“ Slova Květy Pacovské ilustrují její volnou a experimentální tvorbu. Setkání s dílem přední české ilustrátorky nás bude inspirovat k výtvarným hrám.

Po stopách moderny. Tiché revoluce uvnitř ornamentu: experimenty dekorativního umění v letech 1880–1930 30/11/2012–24/3/2013

Výstava představuje širokou škálu ukázek, příkladů a motivů, které inspirovaly na přelomu 19. a 20. století řadu umělců k vytváření ornamentů. Nabízí četné ukázky ze života flory a fauny, jejich svět nahlíží makro optikou (řezy květin, zvětšeniny) a ukazuje tyto principy na příkladech uměleckých exponátů (keramika, sklo, textil, grafika, historické vzorníky).

► Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14

Botanika ornamentika

- umělecké řemeslo: ornament
- RVP – umění a kultura
- 1.–5. ročník ZŠ

Jak rostou rostliny a jaký je jejich vnitřní svět? Kde všude se kolem nás mimo přírodu objevují rostliny a jejich vnitřní struktury, síla, pučení a růst? Seznámíte se s četnými příklady ornamentiky užitého umění inspirovanými přírodou.

Ornament a krystalismus

- umělecké řemeslo; ornament; nauka o tvaru
- RVP – umění a kultura
- 6.–7. ročník ZŠ

Jak vypadají struktury krystalů v mikrosvětě? Jsou přesně předdefinované a pravidelné? Nepřeborné množství různorodého tvarosloví krystalických principů inspirovalo na počátku 20. století řadu designérů. Při prohlídce je uplatněn princip kaleidoskopu, zrcadlení motivů a jejich proměny ve vztahu k ornamentu.

Dekorativní alba

- umělecké řemeslo; ornament; nauka o tvaru
- RVP – umění a kultura
- 8.–9. ročník ZŠ

Interaktivní prohlídka výstavy zaměřená na dekorativní alba, podle kterých se ornament vyučoval na přelomu 19. a 20. století.

Ornamentální stylizace

- umělecké řemeslo: ornament v kontextu dějin umění
- RVP – umění a kultura
- SŠ

Jak se může z předlohy pro ornament stát abstraktní vzor? Kam až lze se stylizací zajít? Program zahrnuje principy a ukázky krystalismu, abstraktního ornamentu i modernistické experimentování s dekorem.

Po stopách moderny. Umělecko-řemeslné dílny Huberta Kovaříka 30/11/2012–31/3/2013

Sochař a keramik Hubert Kovařík studoval ve Vídni u předních tvůrců vídeňské secese a moderny. Jeho keramika se na Moravě stala synonymem produkce období art deco a patří k nejzajímavějším příkladům umělecké keramiky dvacátých let 20. století na našem území. V jeho dílnách vznikly desítky návrhů, které dotvářely dobové interiéry a svoji úlohu našly například i na plátnech filmů z produkce ateliérů AB Barrandov.

► Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14

Dózy na cukrovinky

- umělecké řemeslo; ornament; nauka o tvaru
- RVP – člověk a jeho svět
- 1.–5. ročník ZŠ

Kam se mohou ukládat zásoby cukroviček? Uvidíte netradiční nádoby, dózy a dózičky z keramiky, které jsou vyzdobeny rozličnými ornamenty. Sami si navrhnete dózu na svoje oblíbené cukroví.

Dekorativní moderna

- umělecké řemeslo; ornament; art deco
- RVP – umění a kultura
- SŠ

Interaktivní prohlídka výstavy se zaměřením na dekorativní a užitou keramiku Huberta Kovaříka z období 20. a 30. let dvacátého století. Bohatě dekory složené z geometricky stylizovaných rostlinných motivů se na Moravě staly synonymem produkce období art deco.

Černobílá geometrie

- umělecké řemeslo; ornament; nauka o tvaru
- RVP – umění a kultura
- 6.–9. ročník ZŠ

Už jste slyšeli o stylizovaných rostlinách? Jak je možné, že mohou být hranaté a pravidelné, černobílé nebo barevné? Hubert Kovařík se rostlinami často inspiroval a navíc ovládal bravurně technologii keramiky. Součástí programu je výtvarná aktivita na designéřské téma.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro
regionální rozvoj

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

Element F. Fotografie a umění ve druhé polovině 20. století

Výstava představí zejména fotografie, ale i obrazy, sochy a videoart druhé poloviny 20. století. Pokusí se ukázat, že příběh fotografie není historií jednoho osamoceného média. Její témata, vývoj a střety dokazují, že vztahy v uměleckém světě byly vždy vzájemně propojeny.

► Pražákův palác, Husova 18

Kresby světlem

- fotografie: výtvarné směry
- RVP – umění a kultura
- 3.–5. ročník ZŠ

Jaké jsou podoby a možnosti fotografie? Co se dá pomocí fotoaparátu zachytit? Čím se liší tzv. klasická fotografie od té digitální? Odpovědi nalezneme při interaktivní prohlídce výstavy s dramatickými prvky.

Je fotografie uměním?

- fotografie: výtvarné směry
- RVP – umění a kultura
- 6.–9. ročník ZŠ

Patří fotografie mezi umělecké disciplíny? Jaká témata fotografové zachycovali? Proč se některé fotografie liší od naší představy o fotografii? Odpovědi se pokusíme najít na výstavě při interaktivní prohlídce s prvky dramatické výchovy.

Co je fotografie dnes?

- fotografie: výtvarné směry
- RVP – umění a kultura
- SŠ

Je fotografie pouhým zachycením vnějšího světa, nebo subjektivním vyjádřením autora? V průběhu prohlídky výstavy uvidíme nejen vývoj fotografického média, ale pokusíme se také najít paralely s ostatními uměleckými obory.

Rytmy + pohyb + světlo. Impulsy futurismu v českém umění 14/2–19/5/2013

Výstava ukáže, jak a odkud se v letech 1910–1930 dostává do českého umění motiv pohybu, rytmu a dynamiky. Sleduje cesty, kterými se dostávaly futuristické principy do českého výtvarného umění, podoby, jakých zde nabývaly, a významy, jež s nimi autoři spojovali. Výstava je koncipována interdisciplinárně a ukazuje vedle výtvarného umění i různá technická řešení.

► Místodržitelský palác, Moravské nám. 1a

Krása rychlosti

- výtvarné směry: futurismus, civilizace
- RVP – umění a kultura
- 3.–5. ročník ZŠ

„Prohlašujeme, že nádhera světa byla obohacena novou krásou, krásou rychlosti.“ (Futuristický manifest 1909) Co obdivujeme na rychlosti? A může být rychlost krásná? Odpovědi budeme hledat při prohlídce výstavy a při experimentech s pohybovou kresbou.

Svět v pohybu

- výtvarné směry: futurismus, civilizace
- RVP – umění a kultura
- 6.–9. ročník ZŠ

Je možné nakreslit nebo namalovat pohyb? A dá se „rozpohybovat“ i socha? Po interaktivní prohlídce výstavy se pokusíme zachytit pohyb v kresbě, fotografii nebo počítačové animaci.

Pohyb, rytmus, dynamika

- umělecké směry: futurismus
- RVP – umění a kultura
- SŠ

„Musíme zničit vše, co je v nás ještě statického, klidného, včerejšího!“ (Manifest futurismu 1909) Jakým způsobem pracují umělci s pohybem? Jak se jej snaží zachytit a evokovat? Program představí umělecký směr futurismus v kontextu českého umění první třetiny 20. století.

Na druhé pololetí školního roku 2012/2013 pro vás připravujeme edukační programy k výstavám:

Rudolf Koppitz 4/4–7/7/2013

► Pražákův palác, Husova 18

Rudolf Koppitz (1884–1936) je jedním z nejvýznamnějších rakouských umělců českého původu, jehož význam je v současnosti znovu objeven. Patří mezi význačné představitele rakouské fotografie z řad zastánců tradicionalistické „umělecké fotografie“, kteří si oproti dobově aktuálním avantgardním výbojům podrželi četné reminiscence na secesi a symbolismus. Nejvýznamnější jsou jeho inscenované, často mnohfigurální akty plné symbolických odkazů, ale pozornost si zaslouží také jeho krajiny a fotografie ze života venkovských obyvatel. Jeho díla jsou charakteristická důrazem na formu, hru světelných linií a ploch a na práci se stínem. S pomocí barevného gumotisku, pigmentového nebo bromolejového tisku vytvářel velkoformátové tisky, které se pro jeho současníky staly příkladnými vzory uměleckých nároků fotografie.

Martin Polák a Lukáš Jasanský duben–červen 2013

► Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14

Přestože spolu Martin Polák a Lukáš Jasanský pracují již od konce 80. let a dnes patří mezi nejvlivnější umělce své generace, bylo jejich dílo dosud představováno pouze fragmentárně. Ani výstava v Moravské galerii v Brně si neklade za cíl být autorskou retrospektivou této dvojice. Výběr několika cyklů z poslední doby, spolu s pracemi vytvořenými přímo pro připravovanou výstavu, se pokusí především ukázat kvality, které procházejí všemi jejich sériemi, i jedinečné postupy, odpovídající zvolenému záměru. Výstava se soustředí především na roli fotografického žánru, ale i na význam instalace a na téma spolupráce – v nedávné době oživené. Poláka s Jasanským pak představí jako umělce, kteří na počátku své dráhy radikálně přehodnotili způsoby užívání fotografie a každou novou prací jsou schopni znovu definovat svá východiska.

Jock Sturges duben–červen 2013

► Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14

Styl práce Jocka Sturgesa úzce souvisí s jeho životní filozofií – naturismem. Fotografie vznikají v prostředí, v němž se všichni důvěrně znají po více generací. To mu dává klid na práci a soustředění. Nahota, kterou dnešní doba zredukovala na pochybný symbol individuální svobody, se v Sturgesových fotografiích vrací k hodnotám, jako je mládí, zdraví a krása, jež s ní byly tradičně spojovány. Na druhou stranu dobový kontext se svojí pokryteckou morálkou a zálibou v pátrání po sexuálních deviích přináší do čtení Sturgesových fotografií nevyhnutelně i jiné než jen estetické dimenze.

Jan Calábek. Umělecké rozhraní vědy a časosběrné kinematografie 11/4–4/8/2013

► Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14

Výstava věnovaná Janu Calábkovi (8. 3. 1903, Výkleky – 29. 1. 1992, Brno), brněnskému profesoru botaniky a průkopníku vědecké kinematografie mezinárodního významu. Propojuje aspekt časosběrné kinematografie jako vědecké metody výzkumu fyziologie rostlin s dosud opomíjenou uměleckou dimenzí obrazových záznamů. Tematicky představuje mnohvrstevnatost Calábkových odborných botanických studií zabývajících se morfologií květu, květenstvím, rozmnožováním rostlin, rostlinnou fyziologií, růstovou korelací a pohyby rostlin z perspektivy obrazového zpřístupnění filmovým médii. Stvrzuje a přibližuje přirozenost vztahu vědce k zobrazovacím technikám fotografie, filmového záznamu a experimentu. Na výstavu je možno nahlížet z perspektivy široké škály pohledů na přírodní úkazy, vědu, vzdělávání, techniku, umění i experiment.

Zdeněk Plesník a Miroslav Navrátil 11/4–28/10/2013

► Jurkovičova vila, Jana Nečase 2

Výstava představí tvorbu významného československého architekta Zdeňka Plesníka a designéra Miroslava Navrátila. Jednou z jejich prvních společných prací byl návrh nábytku pro vlastní byt Zdeňka Plesníka z let 1949–1952, prezentovaný na výstavě. Nábytek, inspirovaný severským i americkým designem, je pozoruhodným příkladem naší poválečné nábytkové tvorby. Charakteristické jsou pro něj světlé barvy, oblité tvary, důraz na materiál, kvalitu výroby a detail.

Zvláštní nabídka pro pedagogy

Rozhovory s obrazy / galerie jako otevřený prostor inspirace

Hledáte novou inspiraci pro zpestření školní výuky? Jaké možnosti přináší žákům, studentům i pedagogům kontakt s uměleckými díly? Pedagogům nabízíme cyklus animací, které probíhají formou výtvarných dialogů a interpretací uměleckých děl ve výstavách a expozicích galerie. Na setkáních v galerii mohou při společných diskuzích o výtvarném umění objevit nové impulzy pro školní výuku. Tvůrčí schopnosti mohou účastníci uplatnit při vlastní výtvarné tvorbě na dané téma. Děkujeme, že si místa na programy rezervujete předem přes elektronický formulář na www.moravska-galerie.cz nebo na jitka.petrekova@moravska-galerie.cz a tel.: 532 169 151.

Metodické materiály ke krátkodobým výstavám i stálým expozicím

K vybraným výstavám a expozicím vytváříme pracovní listy a metodické materiály pro vyučující, které lze používat také samostatně při prohlídce výstavy bez doprovodu lektora, případně ve výuce.

Speciální programy

Programy pro návštěvníky se speciálními potřebami

Jsou určeny zdravotně znevýhodněným občanům. Umožňují jim dostat se do nového inspirativního prostředí, kde se může rozvíjet jejich fantazie, vědomosti i praktické dovednosti.

Programy nejen pro skupiny se zrakovým postižením

Pracují s kolekcí uměleckých děl Moravské galerie v Brně pro nevidomé a slabozraké, do níž dosud darovalo svá díla jedenadvacet předních českých výtvarníků. Základem kolekce jsou díla, která byla poprvé v těchto souvislostech prezentována na výstavě *Možná sdělení* (2001). Kromě renomovaných autorů (Jiří Kolář, Adriena Šimotová, Václav Cigler, Radek Kratina, Monogramista T. D., Dalibor Chatrný atd.) jsou součástí souboru také díla autorů mladší generace (Daniel Hanzlík, Petr Babák, Petr Nikl a další). V případě zájmu nevidomých a slabozrakých návštěvníků o prohlídku celé kolekce či její části jsou díla zpřístupněna k přímému kontaktu mimo prostor expozice. S ohledem na náročnost přípravy prohlídky je nutná předběžná rezervace termínu.

Aktivity pro volný čas

Celodenní outdoorové programy pro zájmové skupiny

Zahrnují nabídku plenéru v areálu Jurkovičovy vily, výlet do Rodného domu Josefa Hoffmanna, návštěvu tří paláců MG v centru města Brna.

ArtDay v Moravské galerii v Brně pro veřejnost i zájmové skupiny

Celodenní akce vytvořená na zakázku a určená zájmovým skupinám, pracovním týmům i skupinám z řad veřejnosti, která má vzdělávací, kreativní a zábavnou složku a respektuje věkovou kategorii i zaměření návštěvníků. Pestrá nabídka aktivit umožňuje přítomným obsáhnout v daném čase více programů. Vše je zasazeno do uvolněné atmosféry přátelského neformálního setkání v galerii.

Výtvarné aktivity pro nejmenší

Výtvarné dílny Vymalováno! aneb galerie pro nejmenší jsou určeny dětem v předškolním věku od dvou do šesti let a jejich rodičům. Během setkání se děti seznamují s prostředím galerie. Součástí programů je prohlídka vybrané části výstavy a následně hravě výtvarné aktivity, do kterých se zapojí i rodiče dětí.

Dětské narozeninové party

Malým návštěvníkům a jejich rodičům nabízíme možnost uspořádat v prostorách dětského ateliéru Uměleckoprůmyslového muzea narozeninovou party. Na oslavence a jeho kamarády čeká řada překvapení, zábavných her a setkání s uměním. Program akce je nutné domluvit předem na da@moravska-galerie.cz.

Sobotní a nedělní ateliéry pro děti i dospělé

Do volného času dětí i dospělých jsou směřovány sobotní a nedělní akce, které mají interaktivní charakter a předpokládají aktivní zapojení účastníků do poznávacího i výtvarného procesu spojeného s výstavami i stálými expozicemi, jehož cílem je hlubší porozumění představeným uměleckým dílům.

Prázdninové výtvarné workshopy

Dětem od šesti let jsou určeny týdenní tematické prázdninové workshopy, na kterých se seznámí s výstavami a posláním Moravské galerie v Brně. Při vlastní výtvarné, dramatické i literární tvorbě interpretují vystavená umělecká díla, architekturu, užité umění a design. Závěrečná prezentace tvorby účastníků v galerii formou výstavy, filmu či fotodokumentace je určena přátelům, rodinám účastníků i veřejnosti.

Workshopy pro studenty středních a vysokých škol

Pro studenty uměleckoprůmyslových škol jsou určeny úzce specializované workshopy, které se konají především v Rodném domě Josefa Hoffmanna v Brtnici, ale také v prostorách Moravské galerie v Brně. V Brtnici se studenti seznamují s tvorbou a odkazem významného secesního architekta a designéra Josefa Hoffmanna přímo v jeho rodišti. Výstupy workshopů jsou součástí jiných akcí galerie, jako je např. muzejní noc v Brtnici, a to v podobě netradičních módních show a performancí.

Rozšířená nabídka

Doprovodné programy k aktuálním výstavám

Ke každé výstavě připravuje oddělení pro práci s veřejností bohatý doprovodný program odborných výkladů, přednášek, projekcí, interaktivních programů včetně setkání s umělci.

Komentované prohlídky s výtvarnými aktivitami a výklady v angličtině

Ke stálým expozicím i aktuálním výstavám je možné objednat výklad nebo prohlídku s výtvarnou aktivitou v českém i anglickém jazyce.

Interaktivní programy pro skupiny připravené na míru

Pokud uvedená nabídka nepokrývá požadavky některé zájmové skupiny, je možné připravit program skutečně na míru, který vzniká ve vzájemné spolupráci objednatele s edukačními a programovými pracovníky.

Komponované pořady spojující výtvarné umění s hudbou

Program zaměřený tematicky na staré umění gotiky, renesance a baroka. Po interaktivní prohlídce vybraných děl ze stálé expozice následuje živý komentovaný hudební program, tvořený skladbami proslulých i zapomenutých mistrů v podání špičkových tuzemských hráčů na dobové nástroje. Projekt Stará hudba pro mladé posluchače připravuje Moravská galerie v Brně ve spolupráci s občanským sdružením Hudební lahůdky.

Moravská galerie v Brně

Programová nabídka pro školy
a zájmová sdružení 2012/2013

Vydává: Moravská galerie v Brně
(příspěvková organizace MK ČR), Husova 18,
662 26 Brno, www.moravska-galerie.cz,
info@moravska-galerie.cz

Koncepce a redakce: Oddělení pro práci
s veřejností MG – Olga Búciová, Eva Hamerníková,
Ludmila Horáková, Jitka Petřeková,
Markéta Skotáková, Eva Strouhalová, Anna Šimková

Spolupráce: Jan Press, Kateřina Tlachová

Fotografie: Oddělení pro práci s veřejností
a fotografové MG

Grafická úprava a sazba: [Side2]

Tisk: ?????????

Náklad: 1 000 ks

Vychází: září 2012

ISBN 978-80-7027-254-1

Změny programu vyhrazeny, aktuální informace
na www.moravska-galerie.cz

Program vydala Moravská galerie v Brně.
Všechna práva vyhrazena. Žádná část této
publikace nesmí být reprodukována, uchovávána
v počítačové paměti či přenášena jakoukoli jinou
formou či jakýmkoli elektronickým či mechanickým,
fotografickým či jiným prostředkem bez
předchozího písemného svolení vydavatele
a držitele copyrightu.